

UKA • 85

UTROPIA gratulerer
ukefunksjonærene
med vellykket
avvikling av UKA

STÅ PÅ VIDERE

LANDSDELS- UNIVERSITET I FELTEN

Hovedfagstudent Kim Ove Hansen diskuterer motoriseringa av fiskeflåten med fisker Alvin Jensen, Bø i Vesterålen.

Universitetet i Tromsø er det eneste universitet her til lands som har en formålsparagraf der det heter at universitetet skal drive ei landsdelsrelevant utdanning.

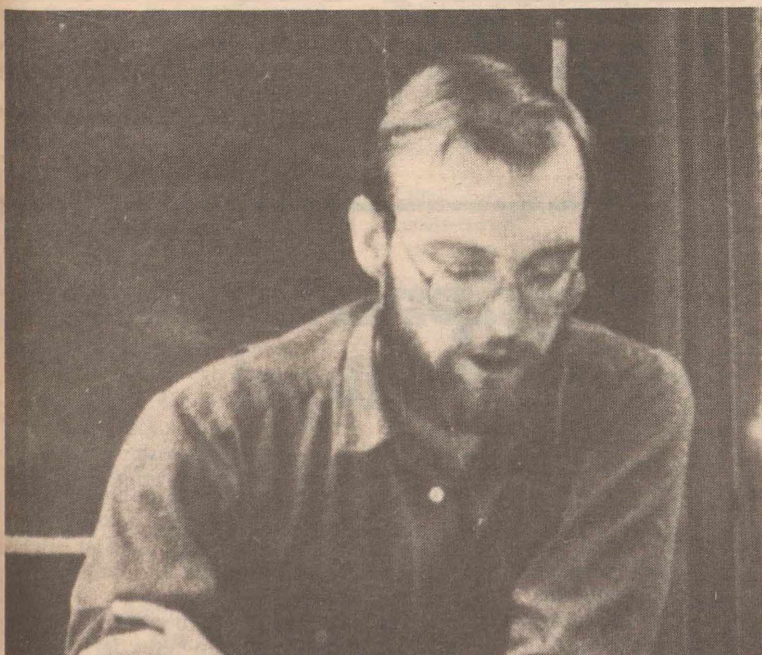
UTROPIA har snakka med Kim Ove.

Side 3

SAMLING ELLER SPLITTELSE I STUDENTPOLITIKKEN?

TO NYE FRONTER DANNES (?)

Jarle Weigård

Martin-Arne
Andersen

Husk hovedallmøte 24. april kl. 16.30 – UB-Auditoriet

LEDER:

UTROPIA har det siste året vært inne i en periode hvor dets innhold og journalistiske framgangsmåter har vært satt under debatt. Vi er på mange måter glad for at vi har klart å skape blest om avisa, men vi er enig om at en del av kritikken mot oss har vært berettiget. Vi kan derfor ikke legge skjul på at dette har avspeilet seg innad i redaksjonen.

Etter et til tider stormfullt år har redaksjonen gjennomgått en del interne omorganiseringer. Dette har igjen ført til at avisa ikke har kunnet yte sitt beste den siste tida, blant annet har vi hoppet over et nummer i vårsemesteret.

Vi er nå i gang med en prosess som skal gjøre oss i stand til å drive et mer aktivt avisarbeid. Vi har blant annet fått et fast kontor med faste kontortider i Breivika, etter å ha vært på flyttefot i lengre tid. UTROPIA er også din avis og DU har også ansvar for den.

DU

er hermed
utfordret
av

HOVEDALLMØTE MED KAMPSAKER ?

UTROPIA: Kurt Haugli

Det blir holdt nytt hovedallmøte 24. april. Møtet blir holdt som vanlig i Auditoriet på Universitetsbiblioteket. Tidspunkt for møtestart er 16.30.

Dette hovedallmøtet kan bli meget spennende, på sakslista står nemlig valg til Studentutvalget (SU), redaksjon i Studentradioen og Utopia, samt to studentrepresentanter til Samskipnadsstyret. Forut for disse valgene skal kandidater nomineres på Studentrådsmøte 16. april (som dessverre er etter dødslinjen for dette nummeret av Utopia). Det er selvfølgelig mulig å komme med henkeforslag på kandidater i tillegg til de Studentrådet finner for godt å nominere på selve møtet.

På andre HAM i høstseme-

steret ble det for første gang på flere år kamp, om plassene til Samskipnadsstyret. Den gang var det en fraksjon på IMR som stilte motkandidat til de allerede foreslåtte kandidater. Et av hovedspørsmålene i den debatten ble hvorvidt det var viktig at studentrepresentanter i Samskipnadsstyret bodde i Samskipnadens hybler. Det er ikke opp til meg å avgjøre om dette er en viktig moment i debatten. For enkelte kunne nok dette oppfattes som et gryende opprør mot et pampevelde hvor enkelte studentgrupper hadde sett seg lei på at de samme personer gikk igjen til stadighet i studentpolitiske verv. I Utopia etter dette møtet stilte vi et spørsmålstegn ved IMR's evne til å mane til kamp for sine egne merkesaker i Studentrådet og på HAM. Ved dette hovedallmøtet har de en utmerket sjans til å vise at det fin-

nes levende politiske drivkrefter også ved dette instituttet.

En annen sak som antakelig vil møte debatt på HAM er forslaget til instruks for tildeling av støtte midler til lag og foreninger ved Universitetet. Det var en ganske heftig debatt på Studentrådsmøte hvor støttemidlene for vårsemesteret ble tildelt. Debatten gikk på hvem som skulle være berettiget til støtte.

Reglementskomiteens arbeid er nå avsluttet og utkast til nytt reglement skal også behandles på dette HAM. I skrivende stund foreligger ikke dette, men for alle som er interessert kan en få opplysninger om dette på SU-kontoret.

Tor Ødegård og Kari Hesselberg står for en antakelig kompetent møteledelse. MØT OPP, SI DIN MENING!

INGEN FLERE BARNEHAGEPLASSER

UTROPIA: Kurt Haugli

Stortinget vedtok i fjor høst nye forskrifter for barnehager gjeldende fra 1. januar i år. I følge disse kan en utvide antallet plasser uten at en øker bemanningen eller arealet. Med bakgrunn i de nye forskriftene fremmet Tor Ødegård forslag på siste studentrådsmøte om at en gikk inn for en utvidelse av antallet plasser ved Samskipnadens barnehager.

Ødegård påpekte at det i nær framtid ikke ville være mulig å utvide barnehage tilbudet til studentbarn og at situasjonen er ganske prekær for en del småbarnsforeldre. Det er en underdekning på 40 studentbarnehageplasser for

barn i alderen 0-3 år (pr. 1. september 1984). Ødegård ytret derfor ønske om at SR på bakgrunn av dette gikk inn for en utvidelse.

Samskipnadsstyret har i høringsrunden som gikk forut for vedtaket om nye forskrifter gått i mot en utvidelse på nevnte premisser.

Antallet plasser det ville være snakk om å utvide med i Tromsø er 12. En utvidelse med dette tallet ville tross alt betydd en viss bedring for enkelte. Men Studentrådet ville ikke gå med på et slikt vedtak. Argumentene mot denne løsningen var mye rettet mot at de pedagogiske forholdene i barnehagene ville forverres. Dessuten ville fordelingen av disse plassene

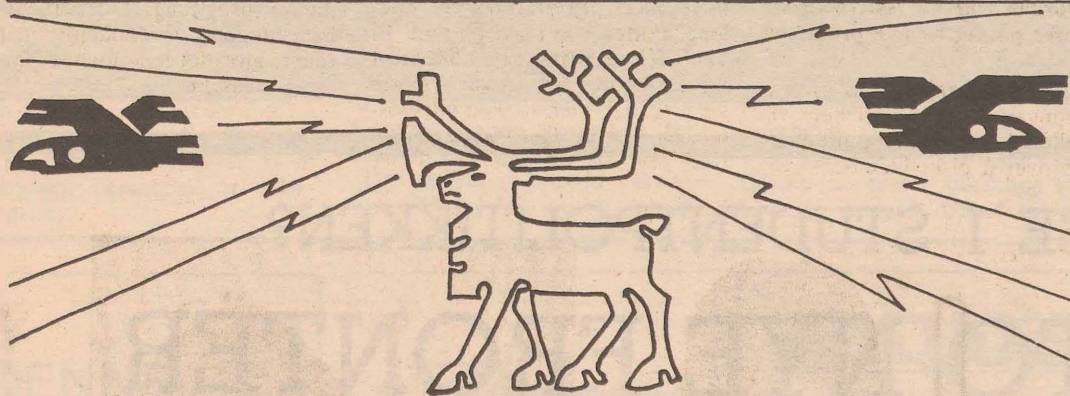
klart gå i studentenes disfavør. Antallet plasser en ville utvide med i alderen 0-3 år var to mens antallet i alderen 3-7 år var ti. Det er klart at behovet for barnehageplasser for studentbarn er størst i aldersgruppen av barn fra 0-3 år. En utvidelse med en slik aldersfordeling ville klart være til fordel for andre enn studenter.

Til tross for at forslagsstilleren Tor Ødegårds forslag ikke ble vedtatt sier han i en kommentar:

- Jeg synes det er fint at SR markerer en linje mot en generell nedskjæringspolitikk.

Dagen etter fulgte Samskipnadsstyret Studentrådets tilråding og vedtok å ikke utvide antallet barnehageplasser med 12.

STUDENTRADIOEN FM 101 MHz

MANDAG kl. 07.30 - 08.30 MÅRRAKVITTER
TIRSDAG kl. 21.00 - 23.00 KRÅKER I LUFTA
ONSDAG kl. 07.30 - 08.30 MÅRRAKVITTER
TORSDAG kl. 21.00 - 23.00 TORS DAGSTIMER
FREDAG kl. 07.30 - 08.30 MÅRRAKVITTER
LØRDAG kl. 13.30 - 14.30 ETTER UKESLUTT
LØRDAG kl. 24.00 - 03.00 101 NATT
SØNDAG kl. 14.00 - 16.00 MUSIKKMAKSIMUM

I REDAKSJONEN:

Johnny Aak
Otto Andreassen
Ole Berthelsen
Harald Gjesvik
Berit A. Hanssen
Kurt Haugli (ansv.)
Bent Are Jensen (ansv.)
Steinar Johansen
Marit Larsen
SEKRETÆR:
Bjørn Brox

Adr.: Boks 678, 9001 Tromsø, tlf. 81 688 linje 386.
Vi har lokaler i 3. etasje på UB og kan treffes der.

UTROPIA er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø og kommer ut to ganger i måneden.
Redaksjonen er valgt på et uavhengig radikalt grunnlag.
Annonsepris: Kr. 3,00 pr. spaltemm.
Trykt i 1600 eksemplarer.
Trykk: A/S NOR-TRYKK, NARVIK.

LSU mot velferdsloven

Lærestedsutvalget (LSU) går i en uttalelse mot den delen av den nye velferdsloven som vil føre til at Samskipnaden i Tromsø må ta seg av alle høyskoler i Troms fylke. De mener at allerede er det mange mangler ved dagens tilbud fra Samskipnaden og at dette ytterligere vil forverres ved at flere skoler skal inn under Samskipnadens velferdstilbud. Spesielt når en vet at det ikke finnes konkrete planer om utvidelse som vil

iverksettes i nær framtid kan LSU ikke gå med på at en «Stor» Samskipnad opprettes. Avslutningsvis i uttalelsen heter det LSU i Tromsø vil derfor gå i mot at Samskipnaden utvides til også å omfatte høyskolestudentene. Vi vil selvsagt stille oss solidarisk med dem i deres kamp for å oppnå bedre velferdstilbud, men mener at en utvidelse av nåværende Samskipnad er å dele på smulene og ikke vil løse noens velferdsbehov.

Samskipnaden om Øyen-utvalget

Samskipnadsstyret har kommet med en egen høringsuttalelse til Øyen utvalgets innstilling. Samskipnaden er i utgangspunktet ikke med på Kultur og Vitenskapsdepartementets høringsliste men har funnet dette noe merkelig og kommet med sin egen høringsuttalelse så og si ubedt.

Samskipnadsstyret påpeker at en eventuell økning i studenttallet må få konsekvenser for bevilg-

ninger til boliger, barnehageplasser, helse- og sosialtjenesten, velferdsbygg, kultur og miljøskapende virksomheter samt at studentenes personlige økonomi må vurderes.

I slutt kommentaren i høringsuttalelsen heter det: «En særskilt satsing på å øke antall studieplasser, må følges opp med særskilte bevilgninger til disse formål.»

LANDSDELSUNIVERSITET I FELTEN

Universitetet i Tromsø er det eneste universitetet her til lands som har en formålsparagraf der det heter at universitetet skal drive ei landsdels-relevant utdanning. Hvordan formålsparagrafen realiseres i praksis, bringer Utopia her et eksempel på. I ei uke har en Tromsø-student vært på felt-undersøkelse i Vesterålen. Studenten heter Kim Ove Hansen (24) og han befinner seg i sitt første semester på historie hovedfag. Kim Ove har fagkretsen geografi, samfunnsvitenskap og historie naturligvis.

Ivrig studie av gamle lensmannsprotokoller. Til høyre ex-fisker og lensmann i Bø, Guttorm Bjugn.

Tøft møte med riksveien i Bø.

Hva går hovedfags-oppgaven din ut på?

Jeg skriver om utviklinga av fiskeflåten i Hadsel og Bø i mellomkrigstida. Mellomkrigstida er en interessant periode: Den er prega av en økonomisk depresjon som spesielt ramma bønder og fiskere, særlig på 20-tallet. Jeg leiter etter eventuelle motstrategier fiskerne satte i verk for å komme gjennom krisa.

Hvorfor har du valgt akkurat dette temaet?

Fiskeriene har vært grunnsteinen i nord-norsk næringsliv gjennom generasjoner. Fiskerinæringa er veldig eksport-retta og derfor følsom overfor internasjonale konjunkturer; det ser vi f.eks. i mellomkrigstida. Nasjonale politiske vedtak har også ramme fiskeriene. Se på Forbudstida: Da Norge skar ned importen av vin og brennevin fra land som Frankrike, Spania, Portugal og Italia, begrensa disse stormottakerne importen av norsk klippfisk.

I mellomkrigstida blei også fiskeflåtene på det europeiske kontinentet utbygd. I Norden fikk vi konkurranse fra Island. De økonomiske nedgangstidene gjorde at mange flykta til fiskeriene. Samtidig med motoriseringa skjer også ei primitivisering av fiskeflåten. Folk som ikke har råd til motorbåt, kjøper mindre fartøy, billigere redskap og ror på Lofoten.

Vi skjønner dette interesserer deg. Men vi må stoppe her, ellers blir dette numret av Utopia en hovedfagsoppgave i seg sjøl. Du er fra Honningsvåg. Som finnmarking, hvorfor skriver du om Vesterålen og ikke om ditt eget distrikt?

Bekvemmelighetsgrunner. Jeg ønsker å gjøre meg ferdig på normalt studietid som er fire semester. Jeg sparer mye tid ved allerede å ha fått det kvantitative arbeidet unna; Jeg har allerede

bygd opp tabeller og statistikk. På Distriktshøgskolen i Bodø måtte jeg skrive en semesteroppgave i historie om fiskeriene i Vesterålen. Derfor befatter jeg meg nå med Bø og Hadsel kommuner; jeg kjenner dem fra før. Men egentlig kunne jeg tenkt meg å jobbe med Nordkapp kommune. Som en alvorlig spøk, kan jeg briske meg med å være en uhilda historiker, jeg har ingen emosjonell eller familiær tilknytning til Vesterålen, bortsett fra at Bø og Hadsel er i Nord-Norge.

Hovedfagsstudiet ditt foregår ikke bare på lesesalen på Universitetsbiblioteket. Du har vært ute i felten nylig?

Sia jeg befinner meg i innkjøringstiden, holder jeg på å samle kilder. En del har jeg henta anna steds enn i de aktuelle kommunene, slik som fra Statsarkivet og Fiskeridirektoratet. Det er viktig å gå til primærkildene på stedet: Kommunestyre-protokoller, lensmannsjournaler, fiskeristatistikk og personintervjuer. Da kommer jeg ikke utenom Vesterålsbesøk.

Hvordan var utbyttet av Vesteråls-turen?

Over all forventning. Jeg fikk snust opp en god del førstehåndskilder. Og gjennom samtaler fant jeg fram til kilder jeg ikke ante eksisterte. Jeg fikk knytte en del strategiske kontakter, spesielt i Bø i denne omgang. Hadsel må jeg ta mer inngående for meg i neste omgang.

Du blei ikke møtt med skepsis som student og utenforstående?

Jeg er overraska over entydig positiv respons – hadde faktisk forventa en viss skepsis og tilbakeholdenhet. Men alle jeg kom i kontakt med var meget imøtekommende. Folk er uhyre interessert i egen lokal-historie.

Utopia: Bent-Are Jensen

Skal du ut på ny ekskursjon snart?

Ikke med det første. Jeg må fordype det jeg har først.

Jeg er skeptisk til å samle for mye om gangen. Poenget med hovedfagsoppgaven er ikke å samle kilder, men å bearbeide dem. Så jeg blir ikke arbeidsløs i nærmeste framtid.

Hvordan trur du vesterålingene reagerer på det ferdige produktet ditt?

Positivt, håper jeg. En hovedfagsoppgave er ikke nødvendigvis et hyllestskrift til lokalsamfunnet. Jeg prøver å gi et balansert syn.

Mange av de jeg snakka med, ga uttrykk for at de ville gå det ferdige produktet nærmere etter i sømmene. Det blir spennende å se om de blir fornøyd.

Blei felt-undersøkelsen dyr for deg?

Som hovedfags-studenter har vi reisemidler fra Universitetet som vi kan disponere sjøl. Vi må være nøye med prioriteringa av midlene. Potten kan raskt bli tom. Ei uke i felten kosta meg 1200 kr. – og da bodde jeg privat. Sparte kost og logi. Den store utgiftsposten var bensin. Det blei mye kjøring. Jeg var helt avhengig av bil.

Skulle jeg satsa på offentlige transport-midler hadde jeg vært der ennå, eller så måtte jeg rett og slett ha flytta til Vesterålen. Et ukers-prosjekt ville vært død-født.

Helt til slutt kan du si ditt siste ord.

Det er viktig med åstedsbevaring. Å kjenne ramsalt sjø og slo rive i nesegangene, er ei vitaminisprøyting. De personlige beretningene levendegjør materialet, gjør det hele mer jordnært og interessant.

Kim Ove velvillig assistert av fullmektig ved formannskapskontret i Bø, Ilse Figenschau. Hun fant fram de gamle handskevne kommunestyreprotokollene.

Samling eller splittelse i studentpolitikken?

To nye fronter dannes (?)

Like før påske ble det klart at sosialistisk front skulle gjenopplives etter lengere tid i dvale. SF har tidligere hatt sin glansperiode med utgangspunkt i universitetets SV miljø. Initiativtakere denne gangen er bl.a. Jarle Weigård og Tor Ødegård. Uavhengig av etableringen av SF har det en tid vært arbeidet med dannelse av radikal front, som i stor grad har basert seg på modellen til radikal fellesfront ved universitetet i Bergen. En av initiativtakerne til RF er Martin A. Andersen.

UTROPIA: JOHNNY AAK

Dermed er det duket for en konflikt innen det radikale studentmiljøet ved UITØ. Begge frontene har nå laget et utkast/forslag til program som vil bli diskutert på et stiftelsesmøte, der det selvfølgelig blir muligheter til å komme med endrings- og tilleggforslag. Begge programmene er til nå bare et arbeidsutkast. Utopia har derfor snakket med Jarle Weigård og Martin Arne Andersen, i forbindelse med at de har ført programforslagene i penna.

HVORFOR STARTE OPP MED SOSIALISTISK FRONT AKKURAT NÅ, JARLE WEIGÅRD?

Det har blitt mer liv og aktivitet i studentpolitikken det siste semesteret, det er derfor viktig å få sugd opp denne aktiviteten i organiserte former, og da gjennom Sos. Front. Det ser ut til at mange føler at det nytter å jobbe politisk igjen.

MARTIN ARNE:

Jeg er tildels enig med J. W. En kan bare se på den økende oppslutninga

på hovedallmøtet, den har vært større enn på mange år. Det er viktig at en får en politisert studentmasse som kan ta standpunkt til saker, og ikke personer. Til nå har det vært for mye personsentrering. Et eksempel på det var diskusjonen på HAM hvor vidt formannen i samskipnaden skulle bo på studenthybelen eller privathus. Ingen etterlyste hans samskipnadspolitik.

HVORFOR ER DET NØDVENDIG MED EN FRONT I TILLEGG TIL SOS.FRONT, MARTIN ARNE?

Sos. Front har i stor grad tatt utgangspunkt i den «tradisjonelle» USV-arar. Jeg mener det er feil å legge opp frontarbeidet etter skillelinjene USV/NKS. Hvis initiativtakerne til Sos. Front ønsker et samarbeid på et breiere grunnlag, burde dei ha invitert andre med andre syn til å bli med i komiteén. Dette var ikke blitt gjort.

JARLE WEIGÅRD:

Jeg er nok uenig med Martin Arne i det han nå sier. Sos. Front er en tverrpolitisk front for studenter på venstresida. Den skal være partipolitisk uavhengig. Sos. Front skal være et samarbeidsforum for studenter med felles oppfatninger i en del sentrale utdanningspolitiske saker. Fronten skal ta utgangspunkt i et demokratisk sosialistisk samfunnsyn.

UTROPIA: MENER DU AT DET DA ER Plass FOR BÅDE AKP OG AUF I SOS.FRONT?

Ja, ihvertfall AUF, som er en del av den progressive/radikale parten på venstresida i politikken. Når det gjelder AKP har det ingen hensikt å nekte dem innpass i Sos. Front, selv om vi er

uenige på en del sentrale ting. Men jeg kan jo ikke svare for hva de andre i Sos. Front mener om forholdet til AKP. Jeg vil bare understreke at det er viktig at ikke fronten blir for brei.

MARTIN ARNE:

Det er viktig å motarbeide alle forsøk på å gjøre utdanningspolitikken og interessekampen til et partipolitisk spørsmål, det er derfor nødvendig å motarbeide en sektersk frontpolitikk. Partipolitisk sekterskisme og demagogi er ikke ønskelig. Radikal front skal ikke være dominert av noen studentpolitisk gruppering, det være seg USV eller NKS/AKP.

UTROPIA: HVA ER DET SOM SKILLER DISSE TO FRONTENE FRA HVERANDRE, MED UTGANGSPUNKT I DE FORELIGGENDE PROGRAMUTKAST?

MARTIN ARNE:

Programmet til Sos. Front er svært vagt og diplomatisk utformet. Det er et program som alle kan være enig i. (Smurfeprogram? egen uth.) Programmet tar liten konkretstilling, dessuten er det mange saker som overhodet ikke blir tatt opp, som jeg mener er helt sentrale i studentpolitikken.

JARLE WEIGÅRD:

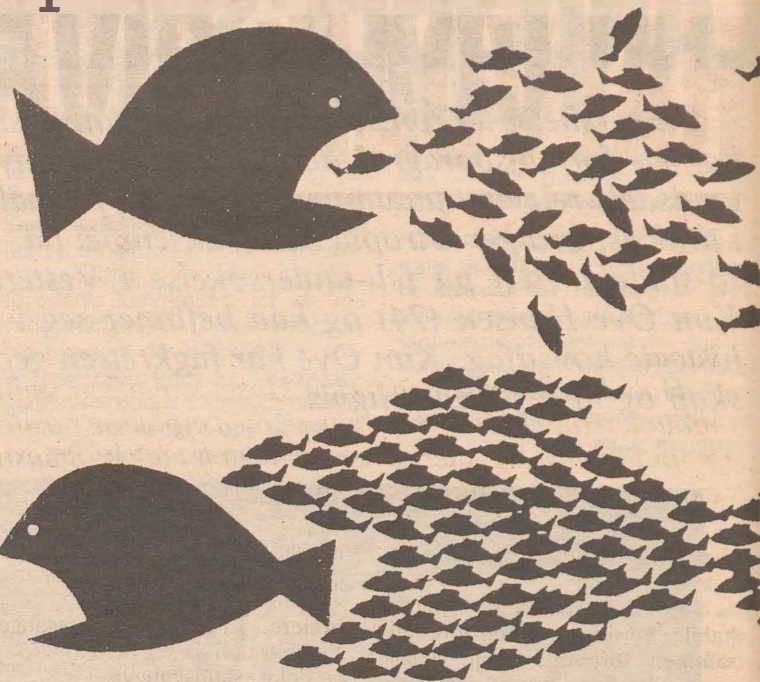
Skal være enig i at programmet til Radikalfront er mer omfattende og detaljert enn vårt, men det er viktig og ikke legge for store føinger i et program før det har blitt behandlet på stiftelsesmøtet. For min del er jeg stort sett enig i utkastet til Radikal Front, det er ikke så forskjellig fra vårt selv om vi foreløpig ikke har gått så detaljert tilverks.

MARTIN ARNE:

Er tildels enig med Jarle, de to ting som det kanskje kan bli sterk debatt om er brukerstyring og tildels spørsmålet om inntektsavhengig tilbakebetaling. Radikal Front går allerede nå sterkt i mot brukerstyring av samskipnaden. Hvis det viser seg at det er liten uenighet mellom frontene (Sos.Front og Radikal Front), og at det således ikke er grunnlag for to fronter, vil vi kunne gå inn i drøftinger om å skape enighet på venstresida.

JARLE WEIGÅRD:

Helt enig med Martin Arne, det viktigste er å stå samlet utad, ingen er tjent med en splittelse, det kommer bare til å føre til at andre vil sko seg politisk på en slik splittelse. Det er derfor viktig å samarbeide om og skape en felles plattform.

FINN DIN Plass!

SOSIALISTISK FRONT

Ved Universitetet i Tromsø

DETTE ER DELER AV PROGRAMUTKASTET TIL SOS.FRONT., I PAROLEFORM.

–Jevnere sosial rekruttering til høyere utdanning.

–Styrking av det interne universitetsdemokratiet.

–Omfordeling av ressursene til fordel for dem som i dag kommer dårligst ut.

–Økning av rammene i studiefinansieringa.

–Mot en ytterligere markedsretting av universitetets profil

–Opprettholde og utvide mulighetene til å praktisere alternative eksamensformer.

–Støtte forslag om at 25 års alder pluss 5 års yrkeserfaring skal gi studiekompetanse.

–Mot sentraldirigering av universitet, for indre selvstyre.

–Økonomisk kompensasjon for valgte tillitsverv.

–Støtte til «Nei til Atomvåpen».

–Internasjonal solidaritet med Undertrykte folk i den tredje verden.

–Studentsamskipnaden må bygge ut helse- og sosialtilbudet til også å omfatte lege- og psykologtjeneste.

–Bolig- og barnehageutbudet må bygges ut til å dekke det reelle behovet blant studentene.

–Staten må gi tilskudd til rehabilitering av eldre boliger som skal brukes som studentboliger på samme vilkår som til nybygg.

–Studentsamskipnaden i Tromsø må ikke utvides til å omfatte andre utdanningsinstitusjoner, uten at studentene ved universitetet gjennom sine besluttsende organer har gitt sin tilslutning til dette.

–Debatten om det er ønskelig med «brukerstyring» av samskipnaden må føres videre.

–En ordning med inntektsavhengig tilbakebetaling av studielån.

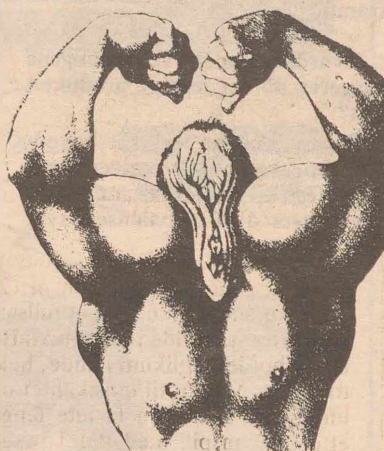
–Økning av kostnadsnormen slik at den dekker studentenes reelle utgifter.

–Senkning av rentenivået i Lånekassen til inflasjonsnivået.

–Sosial sikkerhet ved sykdom også for studenter.

–Fjerning av behovsprøving av lån og stipend mot ektefelles inntekt.

–Generell økning av utdanningsstipendet i forhold til låneandelen.

DETTE ER DELER AV PROGRAMUTKASTET TIL RADIKAL FRONT.

Radikal Front (RF) vil ha:

–eit kritisk universitet.

–eit universitet som i minst mulig grad er styrt utanfrå.

–utbygging av eksisterande fag.

–oppretting av nye fag – tilførsel av ressursar utanfrå, ikkje interne omdisponeringar, mot overflytting av stillingar frå fag som i utgangspunktet står svakt.

–kritisere innhaldet i faga, forsvare retten til valfridom når det gjeld alternativ litteratur.

–forsvare universitetets rett til sjølbestemmelse, motarbeide sentraldirigering.

–forsvare studentane sin representasjon i styringsorgana ved universitet.

–arbeide for at studentane sjølv må få bestemme si eiga organisering.

–eit universitet som ikkje er styrt av markedskreftene (profittmotivet).

–eit universitet som tener landsdelen i eit breitt perspektiv.

–eit universitet som arbeider for dei svake gruppene sine interesser.

–eit universitet som tener det store flertal av folket.

–mot brukerstyring av samskipnaden.

–mot den nye velferdsloven.

–utbygging av fleire boligar og

barnehageplassar.

–auke av dei statlege tilskota.

–arbeide for å opprette fagkristiske grupper.

–arbeide for bestått/ikkje bestått i flest mulege fag.

–forsvare retten til heime-eksamen (oppgåve).

–kunnskapssenking.

–reduksjon av studietida.

–oppsplitting av faga.

–auking av kostnadsnormen.

–auking av stipendandelen i forhold til låneandel (40%).

–nedsetting av lånerenta.

–innføring av inntektsavhengig tilbakebetaling, meirkostnadene må dekkast av staten (auka rammer), ikkje forværing av tilbakebetalingsvilkåra for nokon studentgruppe.

–oppretthalde allmøtesom øvste organ både på institutnivå (IAM) og universitetsnivå (HAM).

–utvikle den studentpolitiske organisasjonsstrukturen ut frå dei erfaringar ein gjer.

–arbeide for å auke grunnplansaktivitet – styrke arbeidsutvala (AU) og instituttallmøta – større innflytelse for den «vanlege» student – mot «pampevelde».

–arbeide for å betre kontakten mellom dei forskjellige råd og utval.

–kritisere alle forsøk på å undergrave informasjonsplikten.

–vere med på å starte diskusjon om viktige utdanningspolitiske saker.

–arbeide for politisering av studentmassen.

–bekjempe urneval og andre konservative framstøt.

–arbeide for å gje nye studentar informasjon om stud. pol. og trekke dei med i det stud. politiske arbeidet.

–kritisere alle forsøk på å undergrave stud. demokratiet.

IV INTERNASJONAL SOLIDARITET

pkt. til disposisjon:

–Afghanistan

–Nicaragua

–Støtte kravet om nasjonal sjølråderett, folket må sjølv få bestemme si eiga utvikling utan innblanding frå framande makter.

V ANDRE OPPGÅVER

pkt. til disposisjon:

–kvinnesak

–målsak

–samepolitikk

–utanlandske studentar

–studentavisa

–studentradioen

THAILAND – SINGAPORE

Vi er BILLIGST til ferieparadisene i Østen. Greie vilkår.

NB: Enveis billetter mulig. Bare for studenter og skoleelever.

Priser en vei fra Oslo:

Singapore kr. 3180,-
Bankok kr. 3000,-
Peking kr. 3625,-
Tokyo kr. 3800,-

UNIVERSITETENES
REISEBYRÅ
Breivika - Postboks 865
9001 Tromsø - Norway

BILLIGST TIL ØSTEN!

Sosialesekretær

Ta kontakt hvis du trenger råd og veiledning ved personlige og sosiale vanskeligheter eller studieproblemer som ikke er faglige.

Du kan også be om informasjon av forskjellig art og få vite hvor du kan henvende deg i helse- og sosiale spørsmål og juridiske saker.

Sosialesekretær Ann Torunn Olsen, Roald Amundsens pl. 1 (Berg-bygget) kl. 9.00–15.00. Tlf. 81012. IMR, Breivika, C-109, kantineinngangen, torsdager 11.00–15.30.

GLIMT FRA UKA-85:

HALVDAN SIVERTSEN TAR TROMSØ-STUDENTENE MED STORM

Student-Uka er nå over forlengst. Ringene har lagt seg etter festivitas og kulturelle arrangementer. Men ennå høres et svakt sus etter Halvdan Sivertsen over vatna.

Halvdan Sivertsen spilte på Huset søndagen, midt i Uka. Student-publikum mottok Halvdan og kumpaner med nøktern positivitet. Stemninga steig jevnt fram til pause og etter pause sto hælan i taket: Statistikere ville ha beskrevet situasjonen ved å bruke J-kurven.

UTROPIA: Bent-Are Jensen

Halvdan hadde med seg meget habile musikere, Bodø-folk alle sammen forøvrig. Terje Nilsen som spilte bass, har et par plateproduksjoner bak seg. Siste plata til Terje Nilsen, POP, har fått et langt mindre publikum enn den visseelig fortjener; la det bare være nevnt. Jan Gunnar Hoff på Keyboards er i likhet med Halvdan og Terje også profesjonell musiker. Kanskje vi vil høre mer fra han etterhvert. Yngstemann, Rune Mathisen, på trommelom gjorde også en brukbar jobb. Han spiller forøvrig i UP-8.

gjørne med Labbetuss i barne-TV og det er mange som trur at han er visesanger. Men han favner langt breiere. Eller er det visesangen som har utvikla seg med åra? Begge deler, sannsynligvis.

Konserten på Huset var en herlig lapskaus. Og lapskaus er en solid norsk rett som Halvdan Sivertsen blander eksotiske krydder i. Viserock? Tjaa.... Noe av Halvdan Sivertsen-kryddret kommer fra Latin-Amerika og Det karibiske hav. Intet mindre. Det svingte stundom slik at de ivrigste av publikumerne fikk et gløtt av rytmenes nirvana.

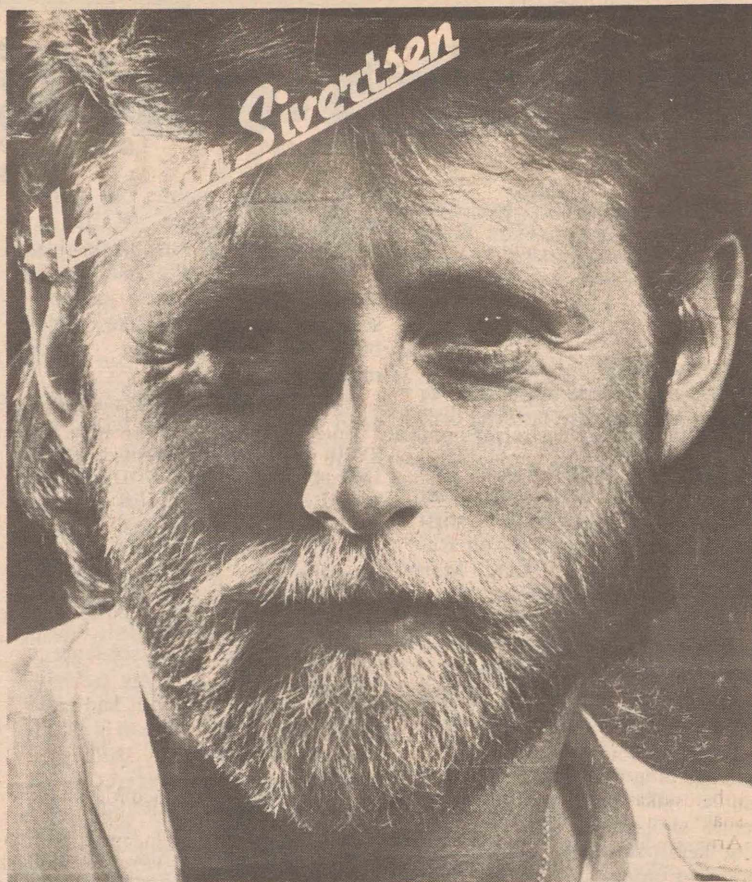
Flir med Halvdan

Vi som forlengst er hekta på Halvdan Sivertsen, vet at kon-

sertene hans er gode for humøret og den generelle livsglede. Halvdan svikta oss ikke denne gangen heller. Kongeparodiene hans er uforlignelige. Men han spiller som sagt på et bredt register - fra det artige til det vemodige, fra det biske til det kjærlige.

Amerika, Amerika...

«Æ syns de' e motbydeli' me' skølskryt, de' kunne ikke falle me' inn å reklamere før den siste plata mi såm kaste fømåsøtti krona.» Så braker tittelmelodien Amerika løs; en sang om det merverdige kjærlighetshatet som så mange av oss har til Storebror i vest. Det fine med Halvdan - og det er kanskje det som kjennetegner Kunstneren - er at han får gitarstreng-

ene til å vibrere med det så mange av oss kjenner djupt inne i oss, men som uten Formidleren si hjelp hadde forblitt en uforløst klump langt der inne...

Evige Halvdan

Når publikum ikke lar artistene

gå heim å legge seg etter endt konsert, har vel sistnevnte lov til å være fornøyd og lovlige sliten.

Som siste ekstranummer kommer den naturlige, evig unge Kjærlighetsvisa: «Æ har jo spælt så mye nytt hær idag at vi får ta me' en klassiker helt på tampen.»

JANNE SCHAFFER PÅ PALETTEN

Janne Schaffer kan nok seies å være ukas hovedattraksjon nr. 2, etter studentrevyen. For et fullsatt og nærmest yrende paletten klarte han å holde publikum i ånde, hele to dager. Maken til musikalitet og innlevelse skal man få lete lenge etter. I samspill med Pål Towsen og to andre solide musikere, klarte han å frembringe bortimot et perfekt lydbylde, noe som publikum satte stor pris på. Vekslingen mellom harde jazzrocklåter og følsomme ballader var med på å gi konserten nerve og bredde. I det hele tatt, en stor musikalisk opplevelse.

PÅ HUSET:

JAN-ERIK VOLD

UKE-SUKSESS:

Den andre Student-uka UKA-85 ble en suksess. Aldri har vel studentene i Tromsø klart å

markere seg utad i bybildet i en slik grad. Sjelden har så mange studenter gått sammen for å få til noe i fellesskap.

Vi fikk uforglemmelige konsertopplevelser med circus Modern og Janne Schaffer, en revy som til og med fikk Odd Sønvisen til å trekke fram superlativene (dog noe motvillig - etter å ha lest overskrifta var vi helt sikker på at han skulle slakte den), vi fikk mange hyggelige kvelder på UKE-kroa og en fergetur i et aldeles nydelig vintervær.

Vi som fikk oppleve UKA gleder oss allerede til neste gang som forhåpentlig blir i 1987, hvis så fremt ik fall Statens Lånekasse er nådig mot meg og mine og lar meg fortsette mine etter hvert tvilsomme studier.

JEG ANBEFALER

Herre ANA-DIGI 100m VANNTETT

URMESTER NORALF ANDERSEN
STORTORGET 3
TLF. 083/82655
9000 TROMSØ

CITIZEN

Spar inntil 50% på farvebildene dine

Rabattkort 1985
Spar penger på farvebildene dine!

Nå koster det lite å kopiere mye hos oss!
Med rabattkortet får du fra 5 til 25% på de 5 første filmene du leverer.
På den 6. filmen får du hele 50% rabatt.

Chr. Hansson
18 097
FOTO ATELIER

FR. LANGESGT. 22
9000 TROMSØ

P PRENS FARGE BILDER

STRESS NED, KOM I FORM !

Vårt SOLSTUDIO står til din disposisjon.
(Studenter får rabatt!)

Bli brun til sommeren. Vi har 22 solsenger med nye solrør. Boblebad og sauna er selvfølgelig med i prisen.

IBOS
HELSESTUDIO

Storgt. 36, tlf. 85 477
Storgt. 46, tlf. 87 979

ENIGHET GIR STYRKE....fremdeles

Aktiviteten på universitetet har tatt seg opp, student politikk er ikke lenger et lettere latterlig ord. Som en naturlig del av utviklingen har noen også begynt å blåse liv i venstre frontene. Sosialistisk front er alt ute med innbydelse til stiftelsesmøte, planlegging av en Radikal Front er godt i gang. Men trenger vi to venstrefronter?

Tja, skal vi holde oss i den historiske tradisjon så trenger vi en ti-tolv stykker. Helt fra Marx-Bakunins tid har venstresida, til stor morskap for et maktkåt borgerskap, vært vel så glad i å føre ideologiske kamper seg i mellom, som å slåss mot makthaverne. Denne skolastiske strid om den rette lærefortolkning gir selvsagt gode utfoldelsesmuligheter for oppvisning i logisk akrobati og har derfor trivdes godt på universitetene. De som besøkte Blindern tidlig i 70-åra kan ikke ha unngått å bli imponert over hvilke høyder man kan nå i den edle kunst å bruke hele møter til å diskutere dagsorden. Hvis man da var blitt enig om ordstyrerbordet. For ikke å snakke om alle de skarpsnodde analyser av hva Marx, Lenin,

m.fl. egentlig mente om kaffeprisen på Fredrikke. (Kaffe har som kjent vært et sentralt produkt i den imperialistiske handel, og mulighetene for å sette kaffeprisen i den riktige historiske og globale sammenheng er derfor mange.)

Stor morskap var det, og stor synd at så mange gikk lei og begynte å drikke cappuccino i stedet. Ikke minst var det morro for folk som Lars Roar Langslet og hans protege Gunnar Magnus. Jo større høyder diskusjonen blant sosialister nådde, jo dypere sank de ned i godstolen foran video-avspilleren. Og når mismotet hadde spredd seg godt blant studentene var Gunnar M. så trygg og selvtilfreds at det var så vidt han gadd lire av seg litt flås når han ble konfrontert med hvordan studiesituasjonen stadig ble forverret for de fleste. «Ja, ja, så studentene går i tog igjen. La dem det, de er jo så glade i den slags.» Slik kan man trygt svare når man har en splittet motstander.

Men om et visst mismot var ute og gikk blant studenter, så var ikke misnøyen død av den grunn. Og i dag er det tydelig at stadig flere ser behovet for å engasjere seg aktivt i stud. politikken. Og da kommer naturlig behovet for å organisere seg også. En vellykket politikk er avhengig av politisk tenkning og diskusjoner.

Men la oss lære av gamle feil.

La meg her slå fast; jeg er ikke ute etter å bannlyse ideologisk diskusjon på venstresida. Tvert om, jeg tror den er helt nødvendig for å kunne ha en god politikk for dagens problemer. Men jeg har mye i mot den absoluttiske form denne debatten gjerne blir ført i. «Hvis ikke vi får gjennomslag på alle felter, så trekker vi oss ut av denne forsamling rennegatter og revisjonister, alt. dogmatikere og stalinister, og danner vår egen front. Med hovedoppgave å føre krig mot dere.» Dette har alt for ofte vært tonen. La oss overlate sannheten til Gud og selv tåle litt uvisshet. Det er en innebygd fare i alle endemålsrettede historie-syn, enten det er kristent eller marxistisk, at fordi man forholder seg til en profetert historisk utvikling, må alle divergerende oppfatninger stemples som kjetterske og bekjempes. Man skal med andre ord avpasse terrenget (historien og utviklingen) til kartet (den profeterte utvikling). Dermed blir ikke den marxistiske analysen et verktøy til hjelp for å foreta et valg, et valg som hviler i hele det menneskelige spekter og innbefatter også en subjektivt verdi syn, ikke bare en materiell nødvendighet..... men blir i stedet den objektive sannhet som man etterstreber at den vilkårlige virkelighet skal bringes i overensstemmel-

se med. Av det følger at det blir viktigere å bekjempe kjettere av samme tro, enn de fundamentale motstandere. Likeledes som den norske kirke hisser seg mer opp over en prests divergerende syn på jomfrufødsel etc., enn over stormaktens daglige militære og økonomiske massemyrderier. Det er derfor ikke uten grunn at venstresida har fått ord på seg for å være dogmatisk og religiøs, mer opptatt av sin egen ideologiske renhet, enn å oppnå konkrete resultater.

Men dette er ingen lovmessighet vi må underkaste oss. Det er ingen ting som hindrer oss i å ha en felles politikk utad, og føre en saklig ideologisk debatt innad. Ingen ting annet enn vår egen tro på at vi, og bare vi, forvalter sannheten. Hvis man kunne lære seg til å leve med uenighet vil det endog kunne være en styrke i en kontinuerlig debatt. Ikke minst på et universitet hvor noe så teoretisk og komplisert som fagkritikk bør være en viktig del av venstresidas oppgaver.

La oss derfor søke å samle oss i en front, gjerne en front med organiserte fraksjoner og hard intern debatt, men en front som kan opptre samlet over for stat og kapital. En front som kan tåle å legge frem to syn for hoved allmøte og la flertallet avgjøre, uten at det automatisk må føre til avskalling-

er. Et sted hvor interne debatter vil være en styrke og en skolering for de fleste, ikke paradenummere som viser en liten klikks fortreffelighet.

Skal vi oppnå det, er det viktig at de uorganiserte sosialister, de som er mer opptatt av saker enn parti programmer, møter opp og er med å legge premissene fra starten. Jeg går ut fra at det her som andre steder finns mange gamle dogmatikere, mer opphengt i sekterisk ideologisk strid enn dagens problemer, men jeg tviler på om de er i flertall.

Så møt opp alle hjemløse sosialister og alle udogmatiske organiserte på sos. fronts stiftelsesmøte og la oss legge grunnlaget for en felles front på UiTØ. Endeløse dogmatisk diskusjoner på hovedallmøte m.m., vil snart kvele aktiviteten som foreløpig bare er i sin spede begynnelse. Muligheten ligger i en felles front, kameratslige diskusjoner og at man tåler at de «hundre blomster blomstrer.»

«Om Gud i sin høyre hånd holdt all sannhet og i sin venstre den stadige streben etter sannhet, men med den tilføyelse, at man aldri vil nå den, og så sa: Velg! – da ville jeg ydmykt be om den venstre og si: Sannheten er dog kun for deg alene!»

Lessing.

UiTØ markedsleverandører eller selvstendig forskningsinstitusjon

UiTØ markedsleverandør eller selvstendig forskningsinstitusjon.

Det er ikke lett å gi en verdi-neutral beskrivelse av UiTØ's stilling og struktur under de rådende forhold. Dels fordi institusjonen er underlagt de politiske styringssystemers krav og ønsker, dels fordi de ulike fagkretser har sine verdier/idealer å ivareta.

Etter at Øyenuvalget la fram sin innstilling, har debatten politisk styring eller selvstendig forskning blusset opp. Etter min mening kan man skissere hovedspørsmålene i fire punkter:

- 1: Hvor langt kan de politiske myndigheter strekke seg som premissleverandør?
- 2: Hvilke konsekvenser vil det, økte offentlige engasjement ha for de ulike fags selvstendighet og framtid?
- 3: Skal UiTØ tjene spesielle eller generelle interesser? Skal man legge vekt på landsdelens behov for folk med høyere utdanning, eller skal man legge vekt på den tradisjonelle akademiske frihet og kulturelle verdi?

4: Hvilke kriterier skal legges til grunn for å gi et fag nye stillinger og økonomiske midler, fremfor et annet?

Jeg vil i denne artikkelen særlig legge vekt på de to sistnevnte punkter, fordi de etter mitt syn gir det mest dekkende bilde av de problemer som er spesifikke for UiTØ. Sammen med distriktshøyskolen i Bodø og ingeniørhøyskolen i Narvik utgjør UiTØ grunnsteinen innenfor høyere utdanning i Nord-Norge. Det som kjen-

netegner de to førstnevnte institusjonene er at de i større grad enn Tromsø er næringslivsretta.

At Nord-Norge er i en klempt posisjon når det gjelder tilgang på folk med høyere utdanning, er noe som man både kan lese ut av mediabildet og diverse forskningsrapporter. Enkelte har til og med gått så langt at de har stilt spørsmål om det i det hele tatt bør bo folk i Nord-Norge, men dette tilhører en annen debatt. Det som en imidlertid kan slå fast er at landsdelens forholdsvis ensidige næringsgrunnlag gjør den ekstra sårbar overfor økonomiske endringer og politiske svingninger.

I lys av dette har kravet om næringslivsretta utdanning blitt stadig sterkere, noe som i sin tur igjen har ført til økt satsing på fag, definert som næringslivsrelevante. Eksempel på slike «stygge ulver» er edb, økonomi, juss og offentlig forvaltning. Disse fagene har i det siste opplevd en «vitamininnsprøytning» når det gjelder studenttall og offentlige bevilgninger. Dette har skjedd samtidig med stagnasjonen som har gjort seg gjeldende for kulturbærende fag som språk, filosofi og historie. (Et gledelig unntak er russisk som har hatt en eksplosiv økning i studenttallet.)

At bekymring og skepsis til denne utviklinga er sterkst blant studenter og ansatte ved sistnevnte fagkretser, er forståelig. Begrep som motefag og manglende kritiske perspektiver har ofte vært brukt i denne forbindelse, både blant

de med og uten kjennskap til førstnevnte fagkretser.

Jeg skal ikke gå inn på de ulike fags vitenskapelige eller manglende kritiske perspektiver. Jeg vil selv være skeptisk til en utvikling der de myke fag mister ressurser til fordel for de mer «harde» disipliner. Dette vil for det første utule universitetets frie stilling, som i verste fall kan føre til en fagprostitusjon overfor det private næringsliv. For det andre vil det være et betydelig kulturellt tap dersom f.eks. historie og filosofi måtte innskrenke sin virksomhet som et resultat av beslutninger fattet ut fra et manglende grunnlag.

Man skal imidlertid være forsiktig og ikke overdrive problemstillingen for mye. Det kan i sin tur føre til en svart/hvitt tenkning som UiTØ i alle fall ikke er tjent med. Med svart/hvitt tenkning mener jeg at de forskjellige fagkretser blir spilt ut mot hverandre, slik at tid og energi blir brukt til mytedanning istedenfor å rette oppmerksomheten mot det som skjer på politisk hold. Følgen av en slik utvikling vil være splid innad og handlingslammelse utad.

For beslutningsmyndighetene vil denne situasjonen være en fordel. Da kan det ene vedtaket etter det andre settes i verk, uten at det foreligger noen alternative vurderinger fra UiTØ. Dvs. at de politiske utdanningsvisjoner kan settes i verk uhemma, uten at brydsomme og kritiske røster kommer og lager «riper» i lakken. Faren for å komme ut i dette dilemmaet er faretruende nær,

dersom studenter og ansatte fortsatt forholder seg likegyldig til denne utviklinga. Det vil igjen føre til seier for den «splitt» og «hersk»-taktikken regjeringa implisitt legger opp til.

Etter min oppfatning trenger UiTØ en grundig konsekvensanalyse. (Den alternative utredninga til Øyenuvalgets innstilling bør være en god begynnelse.) Denne konsekvensanalysen må komme fra de involverte selv, for de selv vet best hvor skoen trykker, for å bruke et forslitt uttrykk. Ansatte og studenter ved de ulike institutt bør forsøke å samordne en utredning, der de ulike fags brukspotensialer og kulturelle betydning klart kommer fram. Det bør også gå fram av utredninga hvilke følger en omfordeling av støttemidler vil ha for de ulike fags fremtidige stilling. Dette kan bare gjøres av fagfolkene selv, dersom man vil ha et helhetlig bilde av universitetets funksjon. Ellers vil institusjonen lett bli et bytte for «tilfeldige» byråkratiske utredninger som vil dukke opp med jevne mellomrom.

Det er i alle tilfeller av stor betydning at ikke debatten dør ut. Kritiske røster har hevdet av den store debattdagen, kun var en arena for symbolske rituelle handlinger og at alt siden vil bli som før, dvs. likegyldighet. Derfor er det viktig, for ikke å si nødvendig, at studenter/ansatte også handler og det så snart som mulig. Man styrer ikke utviklinga med ord alene.

Steinar Johansen.

Lånekassen spør – studentene svarer

Statens Lånekasse for Utdanning har nå foretatt en publikumsundersøkelse hvor de har prøvd å lodde stemningen blant sine låntakere. Det har igjennom årenes løp blitt slengt mange vondord i retning av Lånekassen. Dette er kanskje et forsøk fra Lånekassens side å finne ut hvor skoen trykker. Om de vil ta undersøkelsesresultater til etterretning er vel neppe bare avhengig av Lånekassens personale men også bevilgninger fra sentralt hold.

1150 personer hadde svart på undersøkelsens spørreskjema, av disse var 6% fra Tromsøkontorets behandlingsområde. Et gjennomgående trekk ved undersøkelsesresultat er at saksbehandlingstiden er for lang. 40 prosent mente at det burde gjøres noe med tiden søknadene brukte på å bli behandlet. Hele 16 prosent hadde purret på saksbehandlingen, og 15 prosent hadde klaget.

De aller fleste var fornøyd med den informasjonen de fikk fra Lånekassen, men 40 prosent mente at Lånekassen burde satse mer på generell informasjon.

Det kommer også fram positive tall for Lånekassens del. 63 prosent mente at de hadde fått bra behandling, mens en forholdsvis liten del (8%) mente at, alt i alt hadde Lånekassen gitt dem en dårlig behandling.

Hvordan kan en så tolke disse tallene? Det er klart at det er en generell misnøye med behandlingstida og dette bør vel Lånekassen ta seg ad notam. Ellers så gjør Lånekassen et bra arbeid ut i fra sine forutsetninger. Den misnøyen som ellers er med Lånekassen ligger vel heller på de politiske vedtak som legger bånd på Lånekassens virksomhet.

KURT

UTROPIA – TIL Å GREMMES OVER

Av Per Solvang og Hans Kr. Hernes.

Det har praktisk talt stormet rundt Utopia den siste tida, noe som skyldes avisas redaksjonelle linje i en del saker. Tydelig nok har redaksjonen valgt å gå bort fra ei dårlig fundert sensasjonslinje i nummer tre, som kom 15. mars. Selv om dette kan tas som et positivt tegn, er det etter vår mening grunn til å sette et kritisk lys på avisas redaksjonelle linje. Vår kritikk vil spesielt rette seg mot nummer tre, men den inneholder også generelle trekk som rammer tidligere utgaver.

Det er to hovedtrekk å sette fingeren på. Først og fremst mener vi redaksjonen prioriterer stoff og arbeidsområder på en ufornuftig, om ikke likegyldig, måte. Eksempelvis er den store diskusjonsdagen på universitetet avspist med noen intetsigende stikkord på førstesida, og en tilsvarende lederkommentar. Det forekommer oss å være heller svakt, når vi vet at denne dagen

blir regnet som noe av det viktigste ved Universitetet i Tromsø på svært mange år. Denne mangelen på dekning kommer i grell kontrast til det faktum at man har spandert de to siste sidene på tåpelige sandkasseskriblerier, som med sitt innhold ikke ville nådd opp i ei dårlig russeavis.

Spalten «Hummer og Campari» skal nedlegges, skriver redaksjonen. Javel, men da må det ikke samtidig være slik at den type stoff opphøyes til å bli redaksjonelt dominerende. Blir tendensen slik, vitner det om ei useriøs holdning til det å drive avis blant og for studentene ved Universitetet i Tromsø.

Også andre ting kan kritiseres. Et møte i studentrådet er eksempelvis funnet verdig til et langt førsteside-referat, og det halvannen måned etter at møtet ble avholdt. Selv om slike SR-møter er viktige nok, har det skjedd langt viktigere ting på det

studentpolitiske feltet i løpet av den tida som har gått. Hvorfor er ikke seminaret i Skibotn omtalt med et eneste ord?

Vårt andre hovedankepunkt er rettet mot den måten de ulike emnene behandles på, det vil si hvordan redaksjonen behandler stoffet journalistisk. Til tross for at det er en av grunnreglene innen journalistikk å skille kommentarer fra referat, ser det ut til å være vanskelig i Utopia. La oss bruke «referatet» fra SR-møtet som eksempel. Her fortelles det hva som skjedde på møtet, men samtidig får vi servert en kommentar til hva representantene bør ta mer alvorlig. Slikt bør enten plasseres under en kommentarvignett, der den enkelte medarbeider sier sin mening, eller som et innslag på lederplass. Til redaksjonens for tjeneste skal det sies at man har forsøkt dette på HAM-sida. Det er å håpe at dette ikke blir unnaket....

Å stille spørsmål er journalistens fremste redskap. Det gjør ikke Utopias medarbeidere. Det siste nummeret er kjemisk renset for intervjuer, eller kommentarer fra utenforstående. Typisk nok avsluttes artikkelen om villedende markedsføring av TOS-studiet med følgende slutt-sats: «Så gjenstår det å se hva Forbrukerombudsmannen og Universitetet sier.» Det er nettopp der Utopia burde startet sin artikkel. At Universitetet i Tromsø er meldt til forbrukerombudet er kjent fra Nordlys – det interessante er hva som skjer videre i denne saka. Etter vår mening driver ikke avisa med «aktiv journalistikk», det vil si at man går ut og undersøker hva folk mener. Hva som tilfeldigvis kommer rekende forbi av idéer eller tips festes til papiret, uten at man har tenkt gjennom om dette kunne ha vært behandlet på en annen måte. Hvorfor ikke gå kritisk gjennom de ulike stu-

diebrosjyrer universitetet sender ut for å finne ut om vi kan se tendenser til villedende markedsføring?

Avslutningsvis mener vi det er grunn til å rope et varsko over det – etter vår mening – klare faktum at studentavisa i Tromsø ikke greier å få et rimelig kvalitetsstempel på seg. Mest av alt rammer det studentene som pløyer ned en god del penger i prosjektet. For det får man jilbake et produkt som i liten grad kan sies å avspeile den mangfoldige aktiviteten ved Universitetet i Tromsø. Det bør dessuten være et tankekor for svært mange at nettopp denne avisa er et viktig kontaktpunkt mot samfunnet utenfor universitetet. Dersom folk oppfatter Utopia som et uttrykk for studentenes meninger og seriøsitet, er det grunn til å gremmes. Og gremmes gjør vi etter å ha lest siste nummer.

MORAL, RETT & REVOLUSJON

Av Erik-Oddvar Eriksen

Bergljot Hobæk Haff har skrevet en biografisk roman i jeg-form om den russiske anarkist og yrkes-revolusjonære Michail A. Bakunin (1814-76). Det er en roman som avslører stor innsikt såvel i denne historiske periode som i politisk teori alment. Ved å ta utgangspunkt i Bakunin og de kryssende politiske interesser og ideologier som eksisterte på hans tid, får en et interessant grep om de prinsipielle moral- og rettsproblemene som er involvert i revolusjonær praksis.

Bergljot Hobæk Haff har ikke skrevet noen konvensjonell biografisk roman med kronologisk oversikt over de ulike krumspring i en persons liv, men gitt et utsnitt av Bakunins siste leveår, 1869-74, mens hans forhistorie presenteres stykkevis og delt. Til sammen rulles så den historiske personen Bakunin opp for oss som en forståelig og på egne premisser rasjonell aktør, men samtidig med den distanse som er nødvendig for at vi skal kunne forholde oss kritiske til deler av hans idéer og handlinger.

Vi møter Bakunin som en eldre, noe resignert mann som dels selvrefleksivt gjennomskuer sine egne feil og uholdbare politisk-filosofiske posisjon, men som dels også opphøyer sin egen inkonsistens og følelsesmessige engasjement til et ideal. Bakunin var folketaleren par excellence, som var i sitt ess på talerstolen foran store folkemengder (gjærne også mobben), hvor han fortryllet og forførte alle, inkludert seg selv. Hans talemåter og det enorme engasjementet han utfoldet på talerstolen skapte slik respons hos massene, at selv uten å kunne deres språk rev han dem fullstendig med seg.

Vi møter han som en politisk aktør av stort format og som en bastant motvekt til Marx og Engels diktatoriske innflytelse over den første Internasjonale. Bakunin står i spissen for kampen mot den centralistiske tendensen i Internasjonale og troen på proletariatets diktatur og overgangstaten. I dette henseende sto han klart mot Marx og Engels og spesielt det tyske sosialdemokratiet. Han gjennomskuet skarpt problemene med den diktatoriske ledelse av arbeiderbevegelsens organisasjon og forsøkene på å skape en rettlinjert enhetlig bevegelse ut av det mangfoldet av politiske retninger som var medlemmer. Her var sosialdemokrater, kommunister, blanquister (fra Spania), anarkister, chartirster (fra Italia), proletarister og mange fle-

re samlet ut fra sin klassemessige stilling, men med så ulike historiske og sosiale betingelser å arbeide under, at ethvert forsøk på strømningeforming ville være dødfødt. Den nasjonale arbeiderbevegelsens arbeidsmåter og praktiske politikk måtte avgjøres ut fra hvert enkelt lands forutsetninger og ikke fra Internasjonals generalråd i London under Marx sin ledelse, mente Bakunin. Mer prinsipielt hevdet han også at et samfunn bygd på likestilling og frihet ikke kunne oppstå fra en autoritær organisasjon.

Vi lærer i denne boka at Marx som vitenskapsmann må skilles fra hans klossete og ofte intrigante måte å delta i praktisk politisk aktivitet. Bakunin som hadde temmelig stor innflytelse over arbeiderbevegelsene i ulike land i sin samtid, ble for besværlig for Marx og Engels. I 1872 ble han ekskludert fra Internasjonale, noe som medvirket til at Internasjonale etter hvert helt mistet sin innflytelse over den internasjonale arbeiderbevegelse, og generalrådet ble flyttet til USA.

Det er ene siden ved boka som jeg vil trekke fram og som gir inntak til forståelse av de brokete, men likevel politiske dannede årene i forrige århundre. Her ble det utkjempet kamper som fikk stor betydning for ettertida og splittelsen i arbeiderbevegelsen internasjonalt.

Den andre sida av boka er et mer nærgående bilde av Bakunin, hans tenkemåte, arbeidsstil og livsfilosofi. Her stifter vi bekjentskap med en deklassert adelsmann uten respekt for penger, som lever på venner og politiske meningsfeller og som ikke skyr noe personlig offer for å vinne den sak han tror på. Det er en genuint selvoppofrende mann, som er kommet på sporet av sosialismen via bokenes verden og som aldri har måttet slite under kapitalismens åk selv. Nettopp derfor fører hans løsaktige og arrogante forhold til penger til stadige konfrontasjoner og misforståelser med andre. Det er en handlingens mann som vil være der det skjer noe revolusjonært – og som er der også – og som gang på gang nærmest mirakuløst blir reddet fra mørke fangehull. Han dømmes til døden og benådes, forvises til Sibir og rømmer. Det er en mann som nok har en klar politisk profil både mot det borgerlige samfunn og mot diktat og vitenskapelig sosialisme, men som ikke selv har noen konsistent utmeislet politisk teori eller livsfilosofi. Det er en praktisk revolusjonær som mer

tror på retorikkens og talekunstens påvirkningskraft enn kraften i den rasjonelle argumentasjonen og helstøpte begrunnelse. Det er en følelsenes mann som nok gjennomskuer irrasjonaliteten i andres begrunnelser, og som klart ser undertrykkning og umyndiggjørende livsforhold omkring seg, men som selv har et lettvent forhold til moral og universalistisk argumentasjon i sine politiske handlinger.

Det er en mann som vil revolusjon, og som har sett dette som det eneste målet med sin eksistens. Han tyr da også til en ekstremistisk overordning av målet i forhold til midlene som benyttes. Han drives inn i nihilistiske kretser i det eksilrussiske miljøet i Sveits på sine gamle dager og støtter aktivt opp om militante opposisjonsgupper i Russland. Dette er skruppelløse eventyrere som avviser enhver moral som borgerlig og som sier seg fullstendig til det altopplukkende målet – revolusjonen. Her råer blind lydighet, underkastelse og et utstrakt konspiratorisk hemmelighetskremmeri, hvor den politiske aktivitet degenerer til iverksetting av forordninger og manipulasjon av opposisjon. Den politiske diskusjon er forstummet, handlingsbegrunnelser er dekreter avfattet av en ikke-synlig komité med monopol på informasjon. Når alt og alle reduseres til midler er moralen unødvendig.

Det er ikke tilfeldig at det var i Russland nihilismen fikk fotfeste, fordi under tsarveldet var det den vilkårlige juss som rådde. Russland manglet på den tiden (og ennå?) «habeas corpus»-tradisjoner. Rettstaten hadde ikke fått det minste fotfeste med helt uforutsigbare rettsavgjørelser og korrupsjon som resultat. Dette var et system som lett produserte nihilister som sine politiske motstandere.

I dette bildet framtrer Bakunin som en kjempende og diskuterende mann. Han diskuterer med seg selv og med nihilistene om rett og gal politisk linje. Som den handlingens mann han imidlertid er, «ledet av instinkter», lar han seg mer oppildne av den rette ånd og innstilling, besluttsomhet, mot og styrke, enn hva som alltid er den rette og universaliserbare handling.

Bergljot Hobæk Haff har skrevet en roman som i stil og komposisjon er streng og fast, og med den lett eleverte og svulstige språkform som passer så godt til de personlighetstrekkene hun gir Bakunin og det karakteristiske miljøet han levde i. Forfatteren

BOK-SUKK

Av Pål Ivan, stud.med.

For en tid siden kjøpte jeg en bok jeg var blitt anbefalt, men kort etter ble jeg klar over at jeg dessverre hadde kjøpt feil bok. Så jeg gikk tilbake til butikken med boken i uåpnet stand og ba om å få den byttet i en annen bok. «Nei», sa damen bak disken. «Hæ», sa jeg. Da ropte damen på forsterkninger og fungerende butikksjef kom og fortalte meg at «slike bøker byttet man ikke i denne butikken».

Jeg forsto mindre og mindre. Boken var ikke noen 15 kroners pocket-bok kjøpt på salg, men en solid fagbok til 3000 kroner kjøpt i samme butikk en uke tidligere. Så når de ikke mottok slike bøker, hvilke bøker gikk det da an å få byttet? «Kun skjønnlitteratur», var svaret.

Jeg fikk fremdeles ikke dette til å stemme. Butikken var en spesial-forretning for fagbøker, så det måtte være en smal sak å få byttet boken, trodde jeg. Men så viste det seg at de ikke ville bytte inn lærebøker overhodet, uansett om den var kjøpt bare en time tidligere. Det er derfor stort sett bare studenter som ikke får bytte bøker i denne butikken.

Dette hadde jo ikke vært så ille, hvis det ikke hadde vært for at akkurat denne bokhandel tilfeldigvis heter UNIBOK, studentenes bokhandel som eies og drives av samskipnaden i Tromsø. Den har fullstendig monopol på salg av universitets-lærebøker i byen, så valgmulighetene er like mange som antall gratis smaksprøver på Polet.

På mitt kull er vi 40 studenter som til neste år skal handle lærebøker for 5-6000 kroner hver. De fleste av bøkene er engelske. Jeg har begynt å lodde stemningen for å importere en del av disse bøkene selv, eller via en «normal» bokhandel. Vi får neppe noe bedre byttebetingelser enn på Unibok, men vi slipper i hvert fall å slite hull i buksene våre når vi ligger på kne hos Unibok og ber om å få legge igjen noen hundre tusen kroner.

har gjort et grundig arbeid målt både rent litterært og dokumentarisk, selv om det kanskje kan innvendes at boka hadde stått seg på en litt mer spirituell og poengtert omgang med deler av stoffet. Den kan virke litt langdryg i enkelte sekvenser. Haff er også en forfatter som er fortrolig med de filosofiske retninger som dominerer datidens politiske debatt og livsanskuelser. Og hun klarer å formidle dette uten å virke tung eller dypsinndig. (Det må imidlertid bemerkes at det er et noe ensidig bilde hun tegner av Marx' lære. Det kunne med fordel vært skilt mellom den yngre og den eldre Marx, ikke bare mellom vi-

tenskapsmannen og politikeren Marx. Kanskje burde også bildet av Marx som politiker nyanseres, jfr. Enzensberger i Vardøger nr. 14.)

Hobæk Haff har behandlet et alment politisk problemområde i romansform og har klart å gi stoffet en interessant vri. Etter hva jeg kan se, faller hun ikke i de fallgruvne som eksisterer i form av lettvinde svar og ikke-distansert identifikasjon med sin portrettfigur.

Bergljot Hobæk Haff «Jeg, Bakunin. Bruddstykker fra en urostifters liv og levned.» Gyldendal Norsk Forlag, 320 s.

Privatisering av helsevesenet?

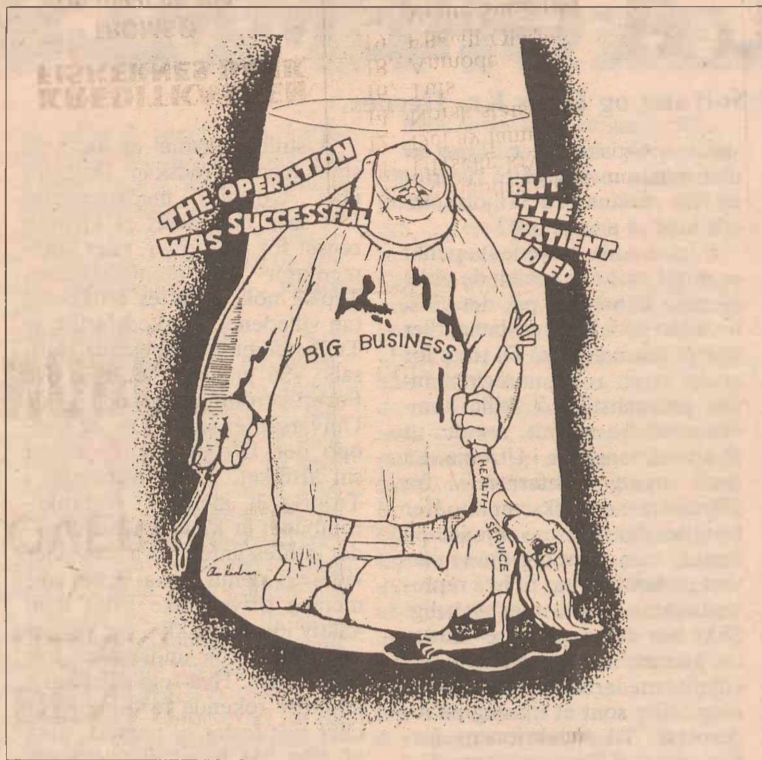
Sosialistiske legers for-
ening (Slf) avholder møte
om privatiseringa av hel-
sevesenet. Tid og sted er:
Mandag 29/4, kl. 19.30.
Kantina i teoribygget,
Strandvegen.

Det er invitert politikere
fra: H, A, SV, Kr.f., V og
RV som hver får ti minuter
til å svare på følgende
tre spørsmål:

1. Dekker den offentlige helse-
tjeneste sin oppgave godt nok i
dag?

2. Ser politikerne en økning av
privat drevet medisin som en sam-
funnsganglig løsning av helsepro-
blemer i Norge?

3. Ser politikerne farenomen-
ter i privatisering av medisinsk be-
handling?

Etterpå blir det spørsmål fra et
panel bestående av representanter
for Slf og medisiner foreninga i
Tromsø, samt engasjerte sjeler i
salen.

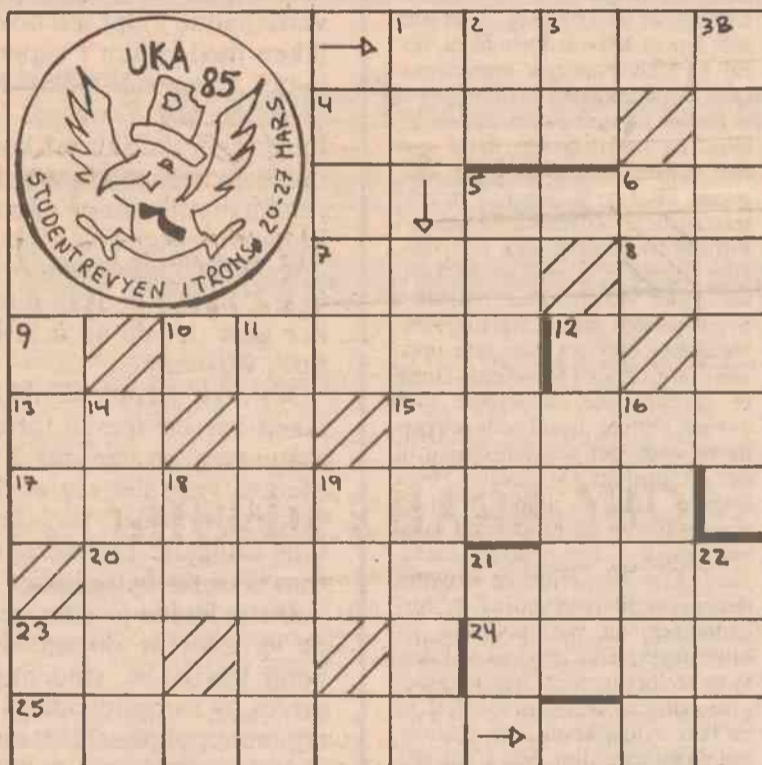
Så møt opp; medisinerstuden-
ter, hypokondere og folk som

ekkes ved tanken på at vår helse
skal bli et profittabelt område.

Og for med.studenter er det og
en god anledning til å stifte kjenn-
skap med Slf - endog melde seg
inn. Det er jo ingen dum tanke i
disse dager hvor det stiftes en bor-
gelige legers forening.

PREMIEKRYSSORD

Voila litt hjernetrim for studenter med sans for logisk tenkning. Vi
trekker ut ei riktig løsning, som får gavekort på ei LP-plate.

VANNRETT:

1. Hobby
4. Smakstilsetning
5. Griseriet
7. Menighet
8. Jenter må ha det
10. Trær
13. Del av elv
15. Bra å være på eksamen
17. Presentert
20. Verktøy
23. Forening
24. Sveisen dame
25. Potent

LODDRETT

2. Mindre enn tyve
3. Alle liker det
- 3b. Gris
4. Partikkel
5. Markedsføring
6. Kneget
9. Vestlandsk gledespreder
11. Ufyselig kryp
12. Del av lammet
14. Norsk statsmann
16. Tufs
18. Anmode
19. Ellevill Olesen
21. Vralte Suggerud
22. Belegg
23. Forening

DENNE
BANKEN
FINNER DU
OVER HELE

NORGE

**K KREDITKASSEN
FISKERNES BANK**

TROMSØ
Tlf. (083) 85 530

UTROPIA i nye lokaler

Endelig har Utopia fått skikkelige lokaler i Breivika så
vi er tilgjengelige for de fleste.

Heretter finner man oss i tredje etasje i UB-bygget,
etasjen over universitetsforlaget. Inngang fra kortveggen
øst for UB-kantina.

Hver mandag til fredag mellom kl. 10.00 og 11.30 vil
man der kunne finne et medlem av redaksjonen. Vi tar
med glede i mot tips, innlegg, fotos m.m. BRUK OSS.
På telefon treffes vi på linje 384, eller 87 560.

UTROPIA-redaksjonen

3. etasje

over universitetsforlaget, UB-bygningen.

HVER DAG

Kl. 10.00-11.30.

Tlf. 87 560 / l. 384.

AF's STUDENTFORSIKRING-

HØY SIKKERHET FOR EN LAV PREMIE

Hvis du er studentmedlem i en av AF's
(Akademikernes Fellesorganisasjons)
medlemsforeninger har Forenede Forsikring
et godt tilbud til deg. For en årspremie på
kun kr. 225,- er du forsikret for
kr. 1.000.000,- ved invaliditet som følge av
en ulykkeskade. Dette er et tilbud til
spesialpris.

HAR DU BEHOV FOR ULYKKESFORSIKRING?

Svaret på dette spørsmålet er ubetinget- JA!
En ulykke med påfølgende invaliditet kan
velte dine planer. Avbrutt skolegang, tap
av forventet inntekt og økte utgifter kan
bli resultatet. Du kan risikere å måtte
leve på folketrygdens minstepensjon resten
av livet - og dette er ikke mye å skryte av.

HVA MED DITT FREMTIDIGE LÅNEBEHOV?

Hvis du har hatt livs- og/eller pensjons-
forsikringer i minst 2 år, kan du som
AF-medlem søke om lån til egen bolig på
inntil kr. 500.000,-. AF's studentforsikring
gir imidlertid ansennitet til finansierings-
ordningen. Dette betyr at du kan søke om
lån relativt snart etter avsluttede studier.

TA INITIATIV - SEND INN SVARKORTET OG FÅ
VITE MER!

SVARKORT

Fyll ut, klipp fra og send til:

Forenede Forsikring, Boks 207, 9000 Tromsø
Tlf: (083) 83671
 Jeg ønsker nærmere opplysninger om AF's
studentforsikring og finansieringsordningene

Navn:.....

Adresse:.....

Postnr:.....Poststed:.....

Studentmedlem i følgende
forening:.....

BRILLER

OPTIKUS
MAGNUS JACOBSEN
Inneh. Optiker Stein M. Jacobsen
Fr. Langes gt. 20 · 9001 Tromsø

Platebaren

STØRST PÅ CD - PLATER

KONSERT-ARR:

- Arja Sajonmaa 28.april
- LAVA 28.mai

(Kulturhuset)

Vestregt.36

Tlf 55356

'Slå på tråden'

HAIRPORT
FRISERSALONG

Tlf. 87 170

Byen største

DISCOTEK

HAPPY HOUR HVER DAG!

Onsd. Torsd. Sønd.
18 år

Mand. Fred. Lörd.
20 år

Tirsdag
UNGDOMSTREFF
- for de mellom 13-18 år